جالالىددىن بەھرام

تەكلىماكان ئوغلى

2

شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت ـ فوتو سۈرەت نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلېكترون ئۈن ـ سىن نەشرىياتى

جالالىددىن بەھرام

تەكلىماكان ئوغلى

2

(رومان)

江苏工业学院图书馆
藏书章

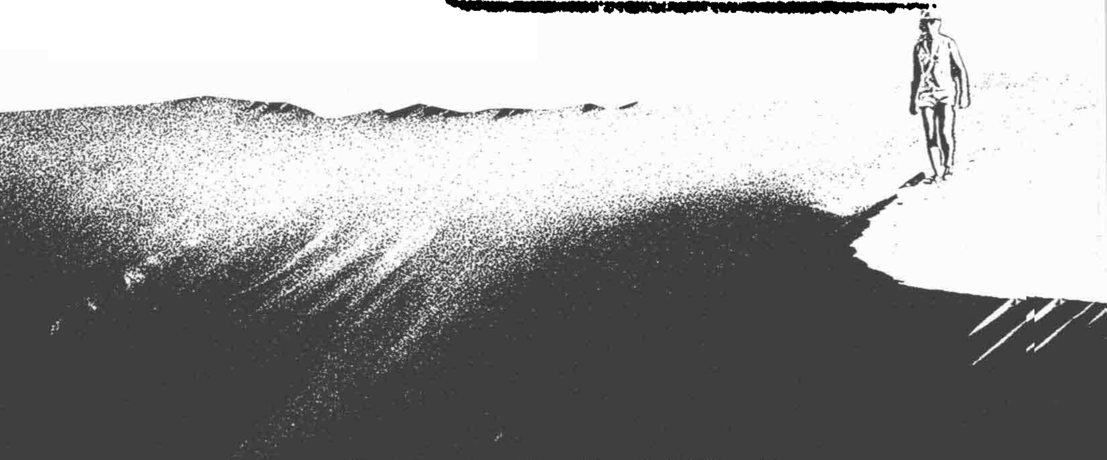

شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت ـ فوتو سۈرەت نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلېكترون ئۈن ـ سىن نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

塔克拉玛干的儿子：维吾尔文/加拉力丁著.—乌鲁木齐：新疆美术摄影出版社：新疆电子音像出版社，2009.12

ISBN 978—7—5469—0603—4

Ⅰ.①塔… Ⅱ.①加…Ⅲ.①长篇小说—中国—当代—维吾尔语(中国少数民族语言) Ⅳ.①I247.5

中国版本图书馆 CIP 数据核字（2010）第 000024 号

书　　名	塔克拉玛干的儿子（2）
策　　划	艾则孜·阿塔吾拉·萨尔特肯
作　　者	加拉力丁·拜克拉木
责任编辑	艾尼瓦·库迪力克
特约编辑	哈斯亚提·依不拉音
责任校对	古丽巴哈尔·托合塔木
特约校对	克尤木·吐尔逊
出　　版	新疆美术摄影出版社 新疆电子音像出版社
地　　址	乌鲁木齐市西虹西路 36 号
邮　　编	830000
发　　行	新疆新华书店
印　　刷	新疆新华印刷厂
开　　本	880×1230mm 1/32
印　　张	15.25
版　　次	2009 年 12 月第 1 版
印　　次	2009 年 12 月第 1 次印刷
印　　数	1—10000
书　　号	ISBN 978—7—5469—0603—4
定　　价	95.00 元（上，下）

（书中如有缺页，错页及倒装请与工厂联系）

مۇندەرىجە

ئىككىنچى قىسىم چاياننىڭ ئاخىرقى ئىشى

ئون سەككىزىنچى باب دۈشمەنىنىڭ قارارى 535
ئون توققۇزىنچى باب يەكتا پالۋان 564
يىگىرمىنچى باب ئاچچىقتىن چىققان ئويۇن 590
يىگىرمە بىرىنچى باب قۇتۇرغان دۈشمەن 619
يىگىرمە ئىككىنچى باب چاۋار چاياننىڭ ھەسرىتى 643
يىگىرمە ئۈچىنچى باب كۈلۈپ قارىمىغان بەخت 666
يىگىرمە تۆتىنچى باب بورانلىق كېچىدە 691
يىگىرمە بەشىنچى باب چاياننىڭ قىسمىتى 722
يىگىرمە ئالتىنچى باب شادلىق يار بولغان كۈنلەردە 756
يىگىرمە يەتتىنچى باب چاياننىڭ ئاخىرقى ئىشى 781
يىگىرمە سەككىزىنچى باب ئالدىراش ئۆتكەن بىر كۈن ... 817
يىگىرمە توققۇزىنچى باب قانغا تويمىغان جاللات 843
ئوتتۇزىنچى باب ئىبلىسنىڭ زەھەرلىك ئويۇنى 874
ئوتتۇز بىرىنچى باب كولىغان ئورىسىغا ئۆزى چۈشكەنلەر ... 902
ئوتتۇز ئىككىنچى باب تەكلىماكان ئوغلى 932
ئوتتۇز ئۈچىنچى باب قەرزىنى تېرىسى بىلەن تۆلىگەن بۆرە ... 955
ئوتتۇز تۆتىنچى باب قۇمتامنىڭ كۈلكىسى 972
خاتىمە 1003

ئىككىنچى قىسىم

چايانىنىڭ ئاخىرقى ئىشى

此为试读，需要完整PDF请访问： www.ertongbook.com

ئون سەككىزىنچى باب

دۈشمەننىڭ قارارى

ھاشىمنىڭ بېغى ئايرىم ئاھادىلانغان باغ بولماستىن، ھويلىسىغا قوشۇلۇپ كەتكەنىدى. دەرۋازىدىن كىرگەندىن كېيىن ئىككى تەرىپى يۈلغۈن شاخلىرىدا چىتلانغان تۈپتۈز تار يولدىن ئۆدۈلدىكى سىرلانغان پېشايۋانلىق ئۆيلەر كۆرۈنۈپ تۇراتتى. چىتەننىڭ ئىككىلا تەرىپىدە نەشپۈت، ئامۇت، قارىئۆرۈك، شاپتۇل، غەزىمەت ئالمىلىرى ئارىلىشىپ كەتكەن مېۋىلىك باغ ئىدى. ئەمما، تاتلىق ۋە ئاچچىق ئانار ئىگىلىگەن ئېتىزى كۆپرەك بولۇپ، ھاشىمنىڭ كۆنلىرىمۇ ئانار تۈپلىرىگە ئوغۇت بېرىش، توپا يۆلەش، سۇغىرىش، ياۋا ئوت - چۆپلەرنى ئوتاش بىلەن ئۆتەتتى. شۇڭا، ئانارلىق ئىچىگە چاققانىغىنا كات قويۇلغاچقا ئارام ئېلىشقىمۇ بولاتتى. قارا ئەتلەستىن كۆڭلەك، ئۇزۇن ئاستى بوغما ئىشتان كىيىۋالغان كامالەت كاتتا ئېگىشىپ ئولتۇرۇپ يىغلاۋاتاتتى. خىجالەتچىلىك ئىسكەنجىسىدە قالغان ھاشىم ئېرىق بويىدا زوڭزايغىنىچە، تاماكىسىنى چېكىپ ئۈندىمەي تۇراتتى.

كامالەتنىڭ دادىسى ئۆلۈپ كېتىپ، ئانىسى تاغ ئارىسىغا ياتلىق بولۇپ كەتكەندە چوڭ دادىسى (ئانىسىنىڭ ئاكىسى) ئىگەمبەردى ئۇنى بېقىۋالغان ئىدى. كامالەتنىڭ بويى سوزۇلۇپ كۆزگە كۆرۈنۈپ قالغاندا، ئىگەمبەردىنىڭ نىيىتى بۇزۇلدى. شۇڭا، ئۇ ھاشىم شۇجىنىڭ ئۆيىگە قېچىپ كېلىۋېلىپ، بىر

مەزگىل مۇشۇ قورۇدا تۇردى. بىراق، ھاشىمنىڭ قىمارۋاز ئوغلى ساتتار ئۇنىڭغا ھەرخىل تەلەپلەرنى قويۇپ، ئارامىلىق بەرمىگەندىن كېيىن كامالەت بۇ يەردىنمۇ كېتىپ بىر تۇل خوتۇن بىلەن بىللە ياشىدى. ئازغىنا ھاياتى قېقىلىپ ـ سوقۇلۇپ ئۆتكەن بۇ يېتىم قىز ھاشىمنى كۆپ ھاللاردا «ھاشىم دادا» دەپ چاقىراتتى ھەم بېشىغا قانداقلىكى كۈن كەلسە، دەردىنى تۆكۈپ، مۇڭدىشالايتتى. شۇ تۇرقىدىمۇ ئۇ جەۋلاننى ئىزدەپ بارسا، ئۇنىڭ «خىزمەت ئىشلىشىمگە كاشىلا قىلماڭ، كېچىلەردىمۇ ئىزدەپ كەلمەڭ، مەنمۇ خاپا بولىمەن...» دەپ قوپاللىق قىلغانلىقى، تېخى «لەيلى ئۇن سەككىز ياشتا، سىزچۇ؟» دەپ غۇرۇرىغا تەگكەنلىكى قاتارلىقلارنى سۆزلەپ ئۆزىنى تۇتۇۋالالمىدى. بۇ ساددا، مۇلايىم، سەممىمىي قىز جەۋلانسىز ياشىيالمايدىغان، ئۇنى كۆرمىسە چىدىيالمايدىغان ھالغا كېلىپ قالغانىدى.

— كامالەت، سىز تولۇق سىنىپ پۈتكۈزگەن ئاڭلىق قىز، نېمىشقا چۈشەنمەيدىغانسىز، — ھاشىم ئورنىدىن تۇردى، — خىزمەت گۇرۇپپا ئەزالىرى نۇقتىغا چۈشكەن يېرىدە مۇھەببەتلىشىشكە بولمايدۇ. خىلاپلىق قىلغۇچىلار قاتتىق جازالىنىپ كېتىدۇ.

— بىز... بىز ئۆگزىگە چىقىپ ناغرا چالمىغاندىن كېيىن ئىچىمىزدە بىلسەك بولمىدىمۇ.

— جەۋلان بۇ ھەقتە ئوچۇق بىر نېمە دېيەلمەيدۇ، — ھاشىم گەپ ئەگىتىپ تۇرمىدى، — ناھىيىنىڭ رەھبەرلىرى ئۇنى سوت مەھكىمىسىگە، جامائەت خەۋپسىزلىكى ئىدارىسىگە ئەپقېلىشنى ئېيتتى، لېكىن ئۇ ئۇنىمىدى. نېمە ئۇچۇن؟ ئالىي مەكتەپ رەھبەرلىكى ئۇنى مەكتەپنىڭ ئۆزىگە ئوقۇتقۇچىلىققا ئېلىپ قېلىشنى بېكىتىپ بوپتۇ. ئۇ بەربىر ئۈرۈمچىگە كېتىدۇ.

— راست كېتەمدىكەن؟ مەن... مەن نېمىشقىمۇ؟

— شۇڭا، جەۋلان، كۆڭۈلگە تالىق گەپلەرنى قىلىشتىن

ھەزەر ئەيلەيدۇ.

— ئۇ... ئۇنىڭ «خوتۇنۇم، تۆت بالام بار» دېگىنى رايىمنى ياندۇرۇش ئۈچۈن ئىكەن - دە.

— سىزمۇ بۇنىڭدىن كېيىن دىققەت قىلىڭ، ھازىر ئۇنىڭ كاللىسىدا قۇمتام ۋە قۇمتام دېھقانلىرى بار. ئەگەر چاۋار، مەتسىدىق، ئىگەمبەردىلەرنىڭ قولىقىغا جەۋلان توغرۇلۇق كىچىككىنە گەپ كىرىپ قالسا، ئۇلار بۇ ساپاقنى تۇتۇۋېلىپ يۇقىرىغا ئەرز قىلىشتىن، ئۆسەك گەپلەرنى تارقىتىشتىن يانمايدۇ.

— ماقۇل، بۇنىڭدىن كېيىن دىققەت قىلاي.

كامالەت بىردىنلا سۇسىز قالغان گۈل بەرگىدەك سولىشىپ، ئۇنىڭ بادام يۇزلۇك ئاپئاق چىرايىنى ئۇمىدسىزلىك قاپلىدى. دائىما خۇمارلىشىپ تۇرىدىغان كۆزلىرى بىر چېكىتكە تىكىلىپ، ئۇزۇن ئەگرى كىرپىكلىرىدە تىترەپ تۇرغان ياش تامچىلىرى كۆرۈندى. ھاشىم ئۇنىڭ ئۇمچەيگەن لەۋلىرىگە، روھسىز ھالىتىگە قاراپ ئىچى ئاغرىپ قالدى. ئۇ قىزنىڭ دۈمبىسىگە ئاستا پەپىلەپ، كۆڭلىنى ياسىدى:

— كامالەت، قۇمتاغدىكى بۇ سىياسىي ھەرىكەت مەڭگۇ داۋاملاشمايدۇ، شۇنداقمۇ، — ھاشىم كامالەتكە ئېگىشتى، — شۇ چاغدا مەن جەۋلان بىلەن ئەستايىدىل پاراڭلىشىپ باقسام بولىدىغۇ، ئەمدى تۇرۇڭ، يىغىنغا كېچىكىپ قالمايلى.

جەۋلان يېزىلىق ھۆكۈمەتتە ئېچىلغان ئۈچ كۈنلۈك يىغىننىڭ روھىنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن كەنت، كىچىك ئەترەت كادىرلىرى ۋە ئاكتىپ ياشلارغا كەچتە يىغىن ئېچىشنى ئۇقتۇرغانىدى. ھاشىم كامالەتنى باشلاپ كەنت تەشكىلىگە كىرىپ كەلگەندە، كۈن ئولتۇرۇپ كەتكەن بولسىمۇ، ئەتراپ يەنىلا يورۇق ئىدى. كەنت ئىشخانىسىغا جەۋلان، زۇلال، مەتنىياز، كېرىمموللا، ياربەختى، ئايشەم، يەنە بىر قانچىلىغان ئاكتىپ ياشلار يىغىلىپ بولغانىدى.

بۇ ئىشخانىنىڭ ئىچىدىكى يەنە بىر كىچىك ئۆي جەۋلاننىڭ ياتىقى بولۇپ، زۇلال بىلەن مەتنىياز قۇلاقلىق قارا تېلېفوننى ئاشۇ ياتاقتا يۆتكەۋاتاتتى. چۈنكى، ئۇلار چاۋار، ئىگەمبەردى، مەتسىدىقلارنىڭ يىراق - يېقىندىكى ئادەملىرى بىلەن ئىقتىسادىي ۋە باشقا تەرەپلەردە بىرلىككە كېلىۋېلىشتىن ئەنسىرىگەنىدى.

هاشىم بىلەن كامالەت كىرىپلا ئۇستەل سائىتىگە قارىدى. بۇنى سېزىپ قالغان جەۋلان «كىچىكمىدىڭلار، يەنە ئىككى مىنۇت بار» دەپ قويدى. ئىشخانىدىكى ئورۇندۇقلاردا ئولتۇرغانلار نېمىلەرنىدۇر كۇسۇرلىشىپ گەپلىشەتتى، كۈلۈشۈپ چاقچاقلىشاتتى. لېكىن ئىشخانىغا كىرگەندىلا جەۋلاننى كۆرۈپ قىزىرىپ كەتكەن كامالەت يەردىن ئۈستۈن قارىماي ئولتۇراتتى. جەۋلان ئۇنىڭ چۈشكۈن ھالىتىگە كۆز تاشلاپ يۈرىكى ئېچىشتى ۋە ئۆتكەنكى قوپاللىقىغا ئۆكۈندى.

جەۋلان ھەممىگە تەكشى بىر قارىۋەتكەندىن كېيىن يىغىننى باشلىدى. ئۇ يېزىلىق ھۆكۈمەتتە ئېچىلغان ئۈچ كۈنلۈك يىغىننىڭ روھىنى يەتكۈزدى. قۇمچاقار، ئەلئابادنىڭ سىنىپىي قاپقىنى ئېچىش ھەققىدە ناھىيىلىك پارتكوم شۇجىسى لى چاڭمىن ۋە ئابلىز ھاكىملارنىڭ يازما يوليورۇقى، ۋاڭ يۈڭ، ئەيسايۇپ، بارنىيازلارنىڭ قۇمچاقار، ئەلئاباد يېزىلىرىدا جىددىي كېتىۋاتقان سىياسىي ھەرىكەتتە قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىلىرى، ئىگىلىگەن تەجرىبە - ساۋاقلىرى، كېيىنكى باسقۇچنىڭ مۇھىم ۋەزىپىلىرى ھەققىدە بەرگەن دوكلاتلىرىنى ئوتتۇرىغا قويدى. ئاندىن قۇمتام كەنتىدىكى مۇرەككەپ ئىقتىسادىي مەسىلىلەر ئۈستىدە توختالدى. بولۇپمۇ قۇمتام كەنت دېھقانلىرىنىڭ قان - تەرىنى شوراپ، ئۆزىنى سەمرىتىپ كېلىۋاتقان بىر قىسىم كادىرلارنىڭ خىيانەتچىلىك، چوڭ يەپ، چوڭ ئىگىلەش، ھەتتا كەنتنىڭ بارلىق خەزىنىسىنى ئۈچ ئادەم ئىگىلىۋېلىشتەك

ئېغىر زوراۋانلىقنى ۋە بەزى كادىرلارنىڭ تۇرمۇش ئىستىلىدا چىرىپ كەتكەنلىكىنى لەيلى پاچىئەسى ئارقىلىق دەلىللەپ سۆزلىدى. بىراق، مۇشۇنداق ھەق ـ ناھەقنى، دېھقانلارنىڭ جانجان مەنپەئىتىنى قوغداشتا كامال ۋە لەيلىدىن ئىبارەت ئىككى مۇھىم شاھىتنى يوشۇرۇش ئارقىلىق سىياسىي ھەرىكەتنى پالەچ ھالغا چۈشۈرۈپ قويۇش، يامانلارنىڭ تەنتەنە قىلىشىغا پۇرسەت ھازىرلاپ بېرىشتەك ئاسىيلىقنىمۇ يۈز بەرگەنلىكىنى ئېچىنىش، غەزەپ ئىچىدە ئوتتۇرىغا قويدى.

— ھەيرانمەن، نەچچە يىللاردىن بېرى خىزمەت گۇرۇپپىسىنى «شىۋە قەدرى»نى كۈتكەندەك كۈتۈپ، ئاخىرىدا، چاۋار، ئىگەمبەردى، مەتسىدىقلارنىڭ مەيدانىدا تۇرۇپ، دېھقانلارنىڭ مەنپەئىتىگە قارشى تۇرغىنىڭلار نېمىسى؟! — جەۋلان ئاچچىقىدا قىزىرىپ كەتتى، — ھەتتا بۇ ئۈچ ئەبلەخنىڭ ھۆكۈمرانلىقىنى مەڭگۈ ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن دېھقانلارنىمۇ ئۆزۈڭلارنىڭ خاتا يولىغا مەجبۇرىي ئېلىپ كىردىڭلار.

جەۋلاننىڭ دەۋاتقانلىرى ئەمەلىي پاكىتلار ئىدى. بۇنىڭغا يا «ئاق» ياكى «قارا» دەيدىغانغا ھېچكىمنىڭ ھەددى ئەمەستە! جەۋلان ئۇلارنىڭ «ئاغىنىمىز»، «بۇرادىرىمىز» دېگەن تار ئۇقۇم ئىچىدە كىملەرنى يىغلىتىپ، كىملەرنى كۈلدۈرگەنلىكىنى سورىغىنىدا، كادىرلار خۇددى قوقاستا ئولتۇرغاندەك بولۇپ كەتتى. ناۋادا ئىشلار شۇلارنىڭ ئىرادىسى بويىچە ئاياغلىشىپ، چاۋار، ئىگەمبەردى، مەتسىدىقلار «تەختى» دە قايتا ئولتۇرۇپ قالغىنىدا ئۇلار يەنە قايسى يۈزى بىلەن يۇقىرىغا «خىزمەت گۇرۇپپىسى» ھەققىدە گەپ ئاچار؟!

— دېھقان خەق دېگەن ھەرقانچە ئەرشئەلاغا چىقىپ كەتسەكمۇ، يەنىلا دېھقانلىقىمىزنى قىلىدىكەنمىز، — دېدى زۇلال خىجالەتچىلىكتە ھۆپپىدە ئېسىلىپ، — بىز ھەقىقەتەن كالتە پەملىك قىپتىمىز. ئاغىنىمىز كامالنىڭ تەقدىرىدىن ئەنسىرەپ،

此为试读，需要完整PDF请访问： www.ertongbook.com

مىڭلىغان كامالالارنىڭ يىغىسىنى ئويلىماپتىمىز، ھەتتا يامانلارنىڭ دېيىغا ئۇسسۇل ئوينىغىنىمىنى ئويلىسامىلا يەرگە كىرىپ كەتكۇدەك بولۇپ كېتىمەن.

زۇلالنىڭ دەۋاتقانلىرى دەرۋەقە يۈرىكىدىن چىققان سۆزلەر بولۇپ، مەنىۋى ئاچلىقتىن كۆرە ماددىي ئاچلىقنى، مەنىۋى يالىڭاچلىقتىن كۆرە ماددىي يالىڭاچلىقنى، روھىي قۇللۇقتىن كۆرە، ماددىي قۇللۇقنى ئازابنىڭ يۇقىرى پەللىسى دەپ بىلىدىغان، ئاڭسىز دېھقانلاردىن ئاغرىنىپ كېتىشكىمۇ بولمايتتى. ئەدناسى ئىگەمبەردى: «ئاغىنەڭلار كامالنى ئاياڭلار، ئۇنى پاشىلىققا كىرگۈزۈۋېتىپ ياخشى قىپتىكەنمەن، بولمىسا تېگى ـ تەكتى ئېنىق بولمىغان قارا نوپۇس، گۇمانلىق خەنزۇنى ئۆيىدە يوشۇرۇپ ساقلاپ قانۇنسىز بالا تاپقان، دېگەن جىنايەت بىلەن قولغا ئېلىنىپ كېتىشى تۇرغانلا گەپتە...» دېسە زۇلال بىلەن مەتنىياز: «ھوي راسوي» دېگەندەك باشلىرىنى لىڭشىتىپ، ئۇنىڭ قازغان ئورىسىغا پۇت ساڭگىلىتىپ بەرگەن تۇرسا، ھەتتا چاۋار: «كامالنىڭ پاشىلىققا كىرىپ كەتكىنى خۇدانىڭ يۆلىگىنى، ئۇ ئاتلارنىڭ بوغۇزىنى ئۇن تارتىپ يېدى، ئاشلىق، ماي، ئاق ئوغۇت، يوتقان ـ كۆرپە، كىگىزلەرنى قاراڭغۇ بازاردا سېتىپ خەجلىدى، ئىگەمبەردى ئۇنى پالىغان بولۇپ، تۈرمىدىن قۇتقۇزۇپ قالدى...» دەپ گەپ ئويناتسا، «ئۇنداقتا كامال بىلەن سىلەردىن تەڭلا ھېساب ئالىمىز...» دېيەلىدىمۇ، ئەڭ بولمىسا «كامالنىڭ يېگەنلىرىگە ئەترەتلەر، دېھقانلار جاۋاب بېرىدۇ» دەپ قويىسچۇ كاشكى.

— چاۋار، ئىگەمبەردىلەرنىڭ سالغان تەھدىتلىرىدىن قورقۇپ كېتىپسىلەر ـ دە؟ — دېدى جەۋلان زۇلال بىلەن مەتنىيازغا قاراپ، — كامال بەزى يامان ئىشلارنى قىلىپ قويغان تەقدىردىمۇ ئاشۇلارنىڭ بېسىملىرىدىن قورقۇپ قىلىدىغانلىقى ئېنىقتۇ.

جەۋلاننىڭ سۆزىدىن ئولتۇرغانلار بىردىنلا جانلىنىپ،

«راست»، «توغرا»، «شۇنداق بولىدۇ ـ دە» دېيىشىپ چىرايلىرى ۋىلىلدە ئېچىلدى.

— كامال ۋە لەيلى مەسىلىسىدە مېنىڭ كۆڭلۈمدە سان بار، — جەۋلانىنىڭ تەلەپپۇزىدىن ئىشەنچ چىقىپ تۇراتتى، — ئىككى ياش بىر ـ بىرىنى ياخشى كۆرۈپ، بەزى بېسىملار تۇپەيلىدىن خاتالىق ئۆتكۈزۈپ قويسا، ئۇنى سىياسەت توغرا بىر تەرەپ قىلىدۇ.

جەۋلان ھەممىسىنىڭ يېنىك تىن ئېلىپ، چىرايلىرى ئېچىلغان ھالدا بىر ـ بىرىگە پىچىرلاشقانلىقىنى كۆرۈپ قالدى. ئۇ بايىمۇ كامالنى ئاقلاپ بىر ئېغىز گەپ قىلىپ قويۇۋىدى، ئۇلار دەرھاللا باشلىرىنى لىڭشىتىپ، «شۇنداق»، «توغرا» دېيىشىپ كەتكەن ئىدى. جەۋلان: «كامالنىڭ ئاغىنىلىرى، ئايرىم ئەترەت كادىر، ئاكتىپلىرى ئىچىدىلا ئەمەس، ئۇنىڭ كەنت بويىچە ھۆرمەت ـ ئىناۋىتى بار ئىكەن، ھەممىسى ياخشى كۆرىدىكەن...» دېگەن ئۇقۇمغا كەلدى. ئۇ ئويلىنىپ قالغان شۇ پەيتتە كۆزلىرى تاسادىپىي كامالەتنىڭ كۆزلىرى بىلەن ئۇچرىشىپ قېلىپ، ھەر ئىككىلىسى قىزىرىپ كېتىشتى.

— جەۋلان، ئېسىڭىزدىمۇ؟ سىز يىغىنغا ماڭىدىغان كۈنىڭىز مەن «قايتىپ كەلگىنىڭىزدە، يېڭىچە غەيرەت ـ شىجائەتكە تولغان قۇمتاملىقلارنى كۆرۈشكە كاپالەتلىك قىلىمىز...» دېگەنىدىم، — دېدى ھاشىم، — بىز كامال بىلەن لەيلىنى ئوتتۇرىغا ئېلىپ چىقىشنى مەسلىھەت قىلغانىدۇق. شۇڭا، مەن كۆپچىلىكنىڭ ئارزۇسى بويىچە لەيلىنى سىز بىلەن ئۇچراشتۇرۇش مەقسىتىدە ئېغىلغا ئورۇنلاشتۇرغانىدىم.

— ھاشىمكا، كۆڭلۈمنى ياساۋاتامسىز، قانداق؟

جەۋلانىنىڭ سۆزىدىن ھەممىسى كۈلۈشۈپ كېتىشتى. مەتنىيازمۇ كۈلكىگە يۆلەپلا ئىچىدىكىنى چىقىرىۋالدى:

— ئۇنداق دېسىڭىز بىزگە ئۇۋال قىلغان بولىسىز...

— ئەمدى مايلىق قاپاق بولۇپ قالدۇقمۇ نېمە؟

ئايشەمنىڭ تۇمشۇقلىرىنى ئۈچلاپ، قاپاقلىرىنى تۈرۈپ، دېگەن گېپىدىن باشقىدىنلا كۈلكە كۆتۈرۈلدى.

— گەپلىرىمنى چاقچاق دەپ چۈشىنىڭلار، ئۆتكەنكى «سالپاڭ قۇلاق توشقان» بولماسلىق ھەققىدىكى ۋەدەڭلارنى ئاڭلىغان تۇرسام، — كامالەت تۇمشۇقىنى تۇتۇپ پۇسۇققىدە كۈلۈۋەتتى، — مېنىڭ كامالەتكە ئاچچىقىم كېلىدۇ، «سالپاڭ قۇلاق» دېگەن گەپنى ئۆزى كەشىپ قىلىپ قويۇپ، قاراڭلار يەنە تاماشا كۆرۈپ ئولتۇرغىنىنى...

كۈلكە تېخىمۇ ئەۋجىگە كۆتۈرۈلدى. چاقچاقتىن سۆيۈنۈپ كەتكەن كامالەت جەۋلانغا ئوغرىلىقچە قاراپ قويۇشى ئۇنىڭغا زەن سېلىپ ئولتۇرغانلار ئۆينى كۆتۈرۈۋەتكۈدەك كۈلۈشۈپ كېتىشتى.

— جەۋلان، سىزنىڭ، — دېدى ياربەختى خۇشاللىقىنى يوشۇرالماي، — كامال توغرۇلۇق قىلغان گەپلىرىڭىز مېنىڭلا ئەمەس، ھەممىمىزنىڭ كۆڭلىنى يايرىتىۋەتتى.

— بىز كامال بىلەن ئەلئابادتا تۇغۇلۇپ بىللە ئۆسكەن، بىللە ئوقۇغان، — كېرىمۇللا يېڭىلا قىردۇرغان ئېڭىكىنى سىلاپ قويدى، — ئۇ كىچىكىدىن تارتىپلا دىيانەتلىك، ئاق كۆڭۈل، سەممىي ئىدى.

— لەيلى ياتقان قازناق ئامبار ئۆگزىسىدە پەيدا بولغان سىرلىق كۆلەڭگە، مېنى نايمەگۈلدىن ئىبارەت قىسماقتا دەسسەتمەكچى بولغانلىقى، — ئولتۇرغانلار پاراقلاپ كۈلۈپ كېتىشتى، — يەنە لەيلىنى «يامان جاڭگال» غا ئاپىرىپ تېنىتىۋېتىش پاجىئەسى قۇمتامدىكى چىرىكلىشىشنىڭ نەقەدەر ئېغىرلىقىنى ئىسپاتلايدۇ. شۇڭا مەن پاشىلىقتا بېرىپ كامالنى قايتۇرۇپ كېلىمەن.

كۆپچىلىك بىردىنلا جانلىنىپ، ئۆزئارا نېمىلەرنىدۇر دېيىشىپ شاۋ - شۇۋ كۆتۈرۈلدى. «زەپ بەلەن بولدى»، «چاۋارلار

ئەمدى باراڭ كۆرسىتىپ باقسۇن قېنى...» دېگەندەك گەپلەر بىلەن ھەممە روھلىنىپ كېتىشتى.

— جەۋلاننىڭ قارارىنى ھەممىمىز قوللايمىز، — ھاشىمنىڭ چىرايى بىردىنلا جىددىيلەشتى، — ھازىرلا تەكشۈرۈپ - ئېنىقلاش خىزمىتىدە قىيىنچىلىقلارغا دۇچ كېلىۋاتىمىز. نۇرغۇن تالونلارنىڭ ئورنى يوق، ئۆزگەرتكەن ھەم ئاق ھۆججەتلەردىكى ئەسلىي پۇل سانى قانچىلىك بىلەلمەيۋاتىمىز. چاۋار، ئىگەمبەردى، مەتسىدىقلار «قانداق قىلالايسەنكىن» دەپ تاش چىشلەپ تۇرۇۋاتىدۇ. ئۇلارنى مات قىلغۇدەك پاكىتقا قانداق ئېرىشىمىز؟ بۇ يەنىلا كامالغا باغلىق بولۇپ قالدى.

— شۇڭا، - دېدى زۇلال، — ئۇلارنىڭ ھەقىقىي خىيانىتىنى بېكىتكىلى بولمايۋاتىدۇ.

— دۆلەتكە سېتىپ بېرىلگەن يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرى، خام ئەشيالار، ئۆچكە تىۋىتى، گىلەم، كىگىز، تاغار، خۇرجۇن، قۇرۇق يەل - يېمىشلەرنىڭ تالون كۆتەكلىرى سودا ئىدارىسى، ئاشلىق ساڭ، ماي زاۋۇتى، گىلەم كارخانىلىرى، يەنە ئۇرۇقچىلىق پونكىتلىرىدا بار، — كامالەت سۆزلىسىلا ھاياجانلىنىپ كېتەتتى، — ئۇلار بىلەن كامال ئۆزى مۇناسىۋەتلىشىپ، ئاشۇ تالون كۆتەكلىرىنى ۋاقىتلىق بولسىمۇ ئەكېلىشى كېرەك، شۇندىلا ئۇلارنىڭ چار داستىخىنى «مانا مەن» دەپ ئۆزىنى ئاشكارىلايدۇ.

— ياشاڭ كامالەت، ئەقلىڭىزگە بارىكاللا، — جەۋلان كۆپچىلىككە يۈزلەندى، — مەن پاشىلىقتا ئەخمەت بىلەن بارىمەن، نېۋىخان ئانىنىڭ ئۆيىگە ئېغىر مەسئۇلىيەتنى چۈشەندۈرۈپ ئىشەنچلىك مىنبەگلاردىن كۆزەتچى قويۇش، يېزا ھېساباتىغا پىششىق بىر قانچە ئادەم چاۋار، مەتسىدىقلارنىڭ تالون - ھۆججەتلىرىنى قايتىدىن تەكشۈرۈش ئىشلىرىغا ھاشىمكام بىلەن زۇلال ھەم ئايشەم ئاچىمىز مەسئۇل بولىدۇ.

كىچىك ئەترەت كادىرلىرى ۋە ئاكتىپلار ئۆزلىرى مەسئۇل بولغان خىزمەتلىرىدىكى سوراشقا تېگىشلىك ئىشلارنى جەۋلان، هاشىملاردىن سورىۋالغاندىن كېيىن ھەممىسى تارقىلىشتى. كامالەتنىڭ بۇ يىغىندىن ئايرىلغۇسى يوقتەك ئۇنىڭ، بۇنىڭ بىلەن پاراڭلىشىپ باققان بولسىمۇ، ئۇلارمۇ ئۆزىغاندىن كېيىن ئارقىسىغا تارتىشىپقىنا ئىشىكتىن چىقتى. جەۋلاننىڭ كۆز قىسىپ قىلغان ئىشارىتىنى چۈشەنگەن هاشىم ئىشخانىدا قېپقالدى.

— بىر ئىش بارمىدى، — دېدى هاشىم ئىشخانىدا ھېچكىم قالمىغاندا.

— چوڭ ئىشمۇ ئەمەس، كامالەتكە دەپ قويىسىگىز، ئىشخانامغا كېلىپ كەتسە.

— بىرەر ئىش بارمىدى؟ ياكى ماڭا دېگىلى بولمامدۇ يا؟

— ئۇلۇشكۈن ئۇنىڭغا قوپاللىق قىلىپ سالپتىمەن، خۇددى چىۋىن يۇتۇۋالغاندەكلا بولۇپ قالدىم. كەچۈرۈم سوراپ قوياي دېگەن.

— ئاتا ـ ئانىسى يوق يېتىم چوڭ بولغان قىز، — هاشىم خۇشال بولۇپ كەتتى، — كۆڭلى سۇنۇق، مىجەزى تۇز، بايا يىغلاپ كەپتىكەن، مەن سىز تەرەپتە تۇرۇپ نەسىھەت قىلىپ قويدۇم.

— ئۇ كۈنى لەيلىنىڭ كەچمىشلىرىنى ئاڭلاپ كەيپىياتىم ئۆزلەپ قاپتىكەن.

— بولىدۇ، — هاشىم ئىشىكنى ئېچىپ بولۇپ كەينىگە قايرىلدى، — جەۋلان، سىز بەك كۆڭۈل ئاياىسىز جۇمۇڭ.

هاشىم چىقىپ كەتتى. جەۋلان ئۇستەل تارتمىسىدىن بىر قانچە كۇنلۇك گېزىتنى ئېلىپ، كۇنتەرتىپى بويىچە كۆز يۈگۈرتۈپ چىقتى. ھەر كۇنلۇك گېزىت ئۇرۇمچىدىن ۋاقتىدا، ئەڭ بولمىغاندىمۇ، بىرەر كۈن كېچىكىپ ئايروپىلاندا كېلەتتى.

ئەمما، پوچتىخانا خادىمى قېچىر بىلەن بىر نەچچە كۈنلۈك گېزىتنى بىر يولىلا توشۇپ قۇمچاقار يېزىلىق پوچتا پونكىتىغا تاپشۇرغۇچە 4 ~ 5 كۈن ئۆتەتتى. پوچتا پونكىتىدىكىلەر باشقۇرۇش رايون، مەيدان، ئورمانچىلىق پونكىت، كەنتلەرگە تارقاتقۇچە يەنە بىر نەچچە كۈن كېتەتتى. قىسقىسى گېزىت ھەپتە ياكى ئون كۈن كېچىكىپ كەلسىمۇ، ھەر ھالدا گېزىت خەۋەرلىرىدىن خەۋەر تاپقىلى بولاتتى. جەۋلان ئىچكىرىدىكى قايسىدۇر بىر پولات زاۋۇتىنىڭ داچىڭدىن ئۆگىنىپ يىللىق ۋەزىپىنى ئاشۇرۇپ ئورۇندىغانلىقى، بۇ زاۋۇت يىلسېرى تىرىشىپ ئىشلەپ، كۈنسېرى يۇقىرى ئۆرلەپ، يەنە ئون يىلدا ئامېرىكىغا يېتىشىۋالىدىغانلىقى، شىمالدىكى مەلۇم يېزا ئىگىلىك مەيدانى داجەينى ئۈلگە قىلىپ، ئاشلىقنىڭ بىرلىك مەھسۇلاتىنى گاڭياۋدىن ئاشۇرۇۋەتكەنلىكى، داجەينىڭ شۇجىسى چېڭ يىڭگۈينى جۇڭياڭ رەھبەرلىرى قوبۇل قىلغانلىقى قاتارلىق خەۋەرلەرنى ئوقۇپ بولۇپ، ئەمدىلا خەلقئارا خەۋەرلەر بېتىنى ئېچىشى ئىشىك چېكىلىپ كامالەت قورۇنۇپقىنا كىرىپ كەلدى. ئۇ بوسۇغا تۈۋىدىن بىر قەدەممۇ ئالماي يەر بېقىپ تۇراتتى:

— مېنى چاقىرىپتىكەنسىز، — كامالەت يەنىلا بېشىنى كۆتۈرمىدى، — بىرەر ئىشىڭىز بارمىدى؟

— شۇنداق، — جەۋلان كۈلدى، — سىزنى قۇم يېيىغقا ياكى يۇلغۇنلۇققا ئاپىرىپ تېنىتىۋېتىپ كېلەيمىكىن دەيمىنا.

— بولسىغۇ ئىككىمىز تەڭلا تېنەپ كەتسەك بەك ياخشى بولاتتى...

— مەن قۇملۇقتا تېنەپ كەتسەم ئايالىم بىلەن تۆت بالام قانداق قىلىدۇ؟

— ئەسكى، يالغانچى، — كامالەت جەۋلانغا قارىدىيۇ، كۈلۈپ يۈزىنى قاچۇردى، — ئۇنداق پاخپاق گەپلىرىڭىزگە ئىت - مۈشۈكلەرمۇ ئىشەنمەيدۇ.

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com